

Sygn. akt II S 8/21

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia S.A. Cezariusz Baćkowski

Sędziowie: Sędzia S.A. Janusz Godzwon

Sędzia S.O. del. do S.A. Artur Tomaszewski (spr.)

w sprawie rozpoznania skargi **P. K.**

o stwierdzenie przewlekłości postępowania Sądu Okręgowego we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt IV Ka 771/20

na podstawie art. 12 ust. 1 w zw. z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 75 ze zm.)

postanawia

1. skargę oddalić;
2. zwolnić skarżącego P. K. od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi w kwocie 200 zł.

UZASADNIENIE

Skarżący P. K. pismem z dnia 18 stycznia 2021 r. złożył skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu rozpoznającym apelację od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 27 maja 2020 r., sygn. akt II K 3/20.

W uzasadnieniu skargi skarżący wskazał, że z powodu opieszałości i beczynności Sądu Okręgowego dotychczas nie zapadł wyrok, sprawy o wyrok łączny należały do spraw pilnych w rozumieniu art. 14a ust. 4 pkt 8 ustawy z dnia 02.03.2020 r. i że wszelka dokumentacja była i jest skompletowana do już wydanego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 27.05.2020 r. Skarżący zaznaczył też, że w żaden sposób nie przyczynił się do przewlekłości postępowania i że postępowanie odwoławcze trwa dłużej niż to konieczne jest do rozpoznania wyroku wydanego w sprawie II K 3/20.

Na podstawie akt sprawy II K 3/20 Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej ustalono następujący przebieg postępowania przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w sprawie IV Ka 771/20, którego to postępowania skarga dotyczy:

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej w dniu 27 maja 2020 r. pod sygn. akt II K 3/20 wydał wyrok łączny, co do skazanego P. K., w którym orzeczono wobec niego karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a także częściowo umorzono postępowanie o wydanie wyroku łącznego.

Apelację od tego wyroku złożyła obrońca skazanego.

Akta sprawy wraz apelacją obrońcy wpłynęły do Sądu Okręgowego we Wrocławiu w dniu 21 lipca 2020 r. (k. 91).

W dniu 23 lipca 2020 r. został wylosowany sędzia sprawozdawca, do którego referatu trafiła sprawa, oraz pozostali sędziowie orzekający w składzie (k. 92-93).

W dniu 20 stycznia 2021 r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy odwoławczej na dzień 25 lutego 2021 r. (k. 94).

W dniu 25 lutego 2021 r. odbyła się rozprawa odwoławcza, na której Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał wyrok utrzymujący w mocy zaskarżony wyrok sądu I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

W przedmiotowej sprawie skarga została złożona w terminie, co pozwala na jej merytoryczne rozpoznanie.

Z kolei przepisy art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, stanowią, że:

1. Strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

2. Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W orzecznictwie sądowym wskazuje się, że „przez przewlekłość postępowania rozumie się w praktyce brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów. Chodzi o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest by odbywały się bez zbędnej zwłoki (...). Taką zbędną zwłoką nie jest każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności. Przewlekłość postępowania zachodzi wtedy tylko, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10; por. również postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2010 r., sygn. akt WSP 13/10; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 09 lutego 2005 r., sygn. akt II S 5/05). O przewlekłości postępowania można mówić dopiero wówczas, gdy pomiędzy kolejnymi czynnościami procesowymi występują długie nieuzasadnione przerwy albo czynności te nie są podejmowane w ogóle (por. wyrok SN z dnia 03.09.2003 r., sygn. akt II CKN 425/01). Sama długotrwałość postępowania nie przesądza o tym, że doszło w nim to przewlekłości postępowania (por. postan. SA w Krakowie z dnia 03.08.2018 r., sygn. akt S 13/18).

Tak więc ocena terminowości i prawidłowości czynności sądu nie może ograniczać się tylko do oceny upływu czasu i subiektywnych odczuć skarżącego, ale musi stanowić wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania zgodnych z prawem i najlepszą wiedzą czynności.

Oceniając podejmowane w przedmiotowej sprawie czynności nie sposób stwierdzić, aby doszło w niej na etapie sądowego postępowania odwoławczego do bezczynności w znaczeniu wyżej rozumianym. Prawdą jest, że sprawa nie od razu została wyznaczona i oczekiwała na wyznaczenie 6 miesięcy, ale nie sposób pominąć, że akta wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Okręgowego we Wrocławiu w okresie urlopowym, a przede wszystkim zaś tego, że z uwagi na panującą pandemię koronawirusa i ograniczenie pracy sądów w pierwszej połowie 2020 r., nastąpiło niewątpliwie spiętrzenie zaległych spraw, które także musiały zostać przecież następnie rozpoznane bez zbędnej zwłoki. Nadto sama pandemia, z różnym nasileniem, trwa do chwili obecnej, przy czym faktem powszechnie znanym jest wystąpienie tzw. drugiej fali zarażeń koronawirusem na jesieni 2020 r.

Z tych przyczyn okres 6 miesięcy, choć dość długi, jak na rozpoznanie sprawy o wyrok łączny w postępowaniu odwoławczym, to jednak nie był na tyle długi, aby należało stwierdzić zaistnienie przewlekłości postępowania w rozumieniu ustawy jak wyżej. Skarżący nie wskazał też, aby poniósł jakąkolwiek szkodę czy choćby dolegliwość z tego tytułu i aby dłuższe niż przeciętne oczekiwanie na rozpoznanie jego sprawy przez sąd odwoławczy w jakikolwiek sposób negatywnie wpłynęło na jego sytuację materialną i osobistą, w tym procesową. Nadto skarżący był w sprawie o wyrok łączny reprezentowany przez obrońcę z urzędu, przy czym ani obrońca, ani sam skarżący nie składali do Sądu Okręgowego żadnych pism monitujących o szybsze rozpoznanie sprawy.

Co do art. 14a ust. 4 pkt 8 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. poz. 1842 z późn. zm.), na który powołuje się skarżący w swej skardze, to przepis ten stanowił, z przytoczeniem także treści ust. 1 i 2:

1. W przypadku całkowitego zaprzestania czynności przez sąd powszechny lub wojskowy z powodu (...)19 prezes sądu apelacyjnego, a w stosunku do wojskowych sądów garnizonowych prezes wojskowego sądu okręgowego może wyznaczyć inny sąd równorzędny, położony na obszarze tej samej apelacji, jako właściwy do rozpoznawania spraw pilnych należących do właściwości sądu, który zaprzestał czynności - mając na względzie zapewnienie prawa do sądu oraz warunki organizacyjne sądów. Wyznaczenia dokonuje się na czas oznaczony, wynikający z przewidywanego okresu zaprzestania czynności.

2. W przypadku całkowitego zaprzestania czynności przez wszystkie sądy powszechne lub wojskowe na obszarze apelacji z powodu (...)19 Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego na wniosek prezesa sądu apelacyjnego, na którego obszarze sądy zaprzestały czynności, wyznacza inny sąd równorzędny, położony w miarę możliwości na obszarze sąsiedniej apelacji, jako właściwy do rozpoznawania spraw pilnych należących do właściwości sądu, który zaprzestał czynności - mając na względzie zapewnienie prawa do sądu oraz warunki organizacyjne sądów. Wyznaczenia dokonuje się na czas oznaczony, wynikający z przewidywanego okresu zaprzestania czynności.

4. Sprawami pilnymi, o których mowa w ust. 1 i 2, są sprawy:

8) w których wykonywana jest kara pozbawienia wolności albo inna kara lub środek przymusu skutkujący pozbawieniem wolności, jeżeli rozstrzygnięcie sądu dotyczy zwolnienia osoby pozbawionej wolności z zakładu karnego lub aresztu śledczego albo jest niezbędne do wykonania takiej kary lub środka przymusu w tym zakładzie lub areszcie.

Nawet zakładając, że przepis ten mógł mieć zastosowanie w sprawach o wyrok łączny, to podkreślić należy, że, po pierwsze, Sąd Okręgowy we Wrocławiu w czasie, którego dotyczy skarga, nie zaprzestał całkowicie czynności z powodu (...)19, a po drugie, przepis ten utracił moc w dniu 4 września 2020 r. na podstawie art. 36 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. z 2020 r. Dz.U. poz. 1842 z późn. zm.), zgodnie

z którym przepisy art. 4b–4d, art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7b, art. 7d, art. 8, art. 10–10c, art. 11–11c, art. 12, art. 12b, art. 13, art. 14–14b tracą moc po upływie 180 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Ustawa ta weszła zaś w życie w dniu 8 marca 2020 r.

Przy tak ustalonych okoliczności prawnych i faktycznych sprawy, brak więc podstaw do uznania, że doszło w niej do przewlekłości postępowania.

Nadmienić należy, że choć skarżący złożył skargę u administracji Zakładu Karnego w W. już w dniu 19 stycznia 2021 r., to wpłynęła ona wraz aktami sprawy do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, po przekazaniu przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu, w dniu 9 marca 2021 r., kiedy to została zarejestrowana.

Z uwagi na sytuację osobistą skazanego (pobyt w zakładzie karnym) i związaną z tym niewątpliwie trudną sytuację materialną, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono skarżącego od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi.

Z przytoczonych względów orzeczono jak na wstępie.

Artur Tomaszewski Cezariusz Baćkowski Janusz Godzwon